

Til: Ordførere og politisk ledelse i Rogaland
Kopi: Idrettsråd og Særkretser

Dato: 19.mars 2021

Fellesuttalelse om Korona fra idretten i Rogaland:

Idretten ønsker seg en forutsigbar trafikklysmodell for framtidige koronasvingninger, og enda bedre koordinering av kommunale tiltak mellom kommunene i Rogalands fem soner.

Lege og sykkeltrener Stein Ørn og lege Arne-Christian Mohn, som også er ordfører i Haugesund, deltok sammen med stortingsrepresentant Geir Pollestad og ordfører Jonas Andersen Sayed fra Sokndal i forrige uke på et møte i regi av Rogaland idrettskrets (RIK). Flere ordførere og politikere deltok også i møtet for idrettsrådene og særkretsene i Rogaland. Møtet ble innledet av fylkesordfører Marianne Chesak og styreleder i RIK John Arve Hveding.

Hensikten med møtet var å drøfte mulige forbedringer av smittevern-samhandling mellom det offentlige og idretten.

Det er en kjensgjerning at koronaen ikke vil «gå sin vei» uten videre innsats, og vi håper alle at den vil kunne bekjempes med vaksine, slik at presset på sykehusene og dødeligheten gradvis vil ende på et nivå som igjen tillater en større grad av normalitet i samfunnet. En normalitet som etter hvert tillater å vekte andre hensyn enn Korona høyere enn hva som har vært tilfelle siden 12. mars 2020. Ingen av oss ønsker at vi skal måtte leve lenger enn høyst nødvendig med den type begrensninger som vi har opplevd det siste året.

I ett år med svingninger har vi alle vært med å dra lasset og stilt lojalt opp. Samtidig er det bygget opp ulike erfaringer, på alle nivå. Erfaringer som gjør oss litt klokere, og enda bedre i stand til å drøfte mulige veier videre.

Idretten må anerkjennes som en større del av løsningen

Norsk idrett er en forening av autonome, frittstående og selveiende foreninger, og kan derfor ikke sammenlignes med hverken bedrifter eller det offentlige – selv om media og enkelte andre lever i den misforståelsen.

Samtidig er idrettsforbundet 160 år i 2021, og den har lange og gode tradisjoner med å organisere, lede og gjennomføre aktivitet til beste for det enkelte idrettslags interesse og indirekte også for folkehelsa. Det ligger i genet til idretten å forholde seg til ulike regelsett. Idrettsforbundet og alle

særforbund i Norge etablerte tidlig under pandemien smittevernregler for idrett generelt og for den enkelte særiddrett.

Disse protokollene er godkjent av nasjonale myndigheter, og vi ønsker gjennom politisk ledelse å øke kjennskapen til protokollene blant de ulike beredskapsmiljøene, både nasjonalt og kommunalt.

Det er slik vi ser det bedre at befolkningen, våre medlemmer inkludert, blir organisert – enn det motsatte.

Idretten arbeider for å få innført en nasjonal trafikklysmodell, basert på systemer vi kjenner fra barnehager, skole og institusjoner som driver høyere utdanning. En trafikklysmodell vil, slik vi ser det, kunne gi økt forutsigbarhet, kjappere og kvalitativt bedre respons enn de varierende endringene på det vi oppfatter som detaljnivå i ett helt år.

Trafikklysmodellen er presentert for statsministeren og kulturdepartementet, og vi krysser fingrene for at denne kan komme på plass, og anvendes i skiftende smittevernsituasjoner i tiden framover.

Gitt at vi lykkes med dette bør den etter vår mening implementeres i kommunenes beredskapsarbeid.

Sonesamarbeid i Rogaland

Kolumbus driver offentlig transport av befolkningen i fylket. De har delt Rogaland inn i fem kjente soner, som tar hensyn til hvordan befolkningen bor og ferdes. Denne modellen er adoptert av idretten i fylket. Haugalandet, ryfylke, Nord-Jæren, Jæren og Dalane er etablert ift. strategier for anleggsutvikling og samordning mellom våre idrettsråd.

Vi anbefaler at det bør være et mål for kommunene i Rogaland å legge denne soneinndelingen til grunn for framtidig smitteverninnsats. Like grunnregler for sonene vil gjøre det mulig å få enda bedre kvalitet på den nødvendige samhandlingen mellom det offentlige og oss andre, kalt «folket». Vi som skal forholde oss til skiftende smittesituasjoner, dessverre i lang tid enda.

Ja til desentralisering av smittevern-myndighet

Idretten heier på den siste tids dreining fra nasjonale anbefalinger og reguleringer til mer kommunale anbefalinger og reguleringer. Vi tenker at all smitte er lokal, og vi ser fram til at kommunene i Rogaland gjør kloke beslutninger, i størst mulig grad omforent i forhold til den nevnte soneinndelingen som gjelder for fylket vårt.

Vi har troen på interkommunalt samarbeid hvor både smittevernfaglige ressurser og politikere evner å finne gode regler for arbeids- og boområdene vi alle daglig ferdes i, som regel uten å snuble i en eneste kommunegrense.

Vi håper parallelt at nasjonale myndigheter kan vise tillit til kommunene gjennom å senke grunnberedskapen slik at det i større grad kan gjenåpnes for flere enn barn og unge til å gradvis vende tilbake til økt fysisk aktivitet.

Statens prioritering har siden starten vært tydelig. De prioriterer næringsliv og barn og unge. Det er ganske sikkert et klokt valg.
Idrettens betydning for næringslivet

I forhold til næringsbiten av statens prioritering ønsker vi å gjøre oppmerksom på at SAS og Scandic, som representanter for næringsaktører som sliter, oppgir at idretten er deres største kunde.

I normale tider viser en undersøkelse gjort av RIK mot særiddrettene viser at det gjennomføres i størrelsesorden 75 000 idrettsarrangement årlig i Rogaland. Anslagsvis 25 000 av disse medfører forflytning over fylkesgrensene.

Tall fra verdikalkulatoren til reiselivet viser at det i forbindelse med NM-veka i Stavangerregionen 2018 og 2019 ble lagt igjen i snitt kroner 3243,- pr døgn pr «Idrettsturist» som kom hit.

Uten å ha fått kvalifisert tallene rundt idrettsturisme i Rogaland generelt er det mye som tyder på at summen, for næringslivet, kan dreie seg om en milliard kroner i omsetning på utsiden av idrettens egen økonomi.

Det er ikke en urimelig antakelse at nedstengning av idretten i forbindelse med Korona har medført en svært negativ effekt for det næringsliv som staten prioriterer.

Idrettens betydning for folkehelse

Vi oppfatter det som mer kjent at samfunnsnyttene av idrettens samlede aktivitet, drevet fram av frivilligheten, er både anerkjent, opplest og vedtatt. Dette finnes det nok av eksempler på. Som f.eks. at det kan koste like mye i året å ta seg av en «skakkjørt» -ungdom som det koster å drifte en flerbrukshall i året.

Slitasjen som vi opplever fra grasrota forteller om tendenser til apati, frafall og manglende tro på at 13 åringer som har falt fra ikke automatisk kommer tilbake som 14 eller 15 åringer. Vi mister utøvere.

På samme måte opplever vi et sterkt behov for å adressere behovet for gjenåpning av idrett for voksne over 20 år. Spesielt for innendørsidrettene som har vært hardest rammet.

Foreldregenerasjonen som på autopilot har brukt helgene til å følge opp våre barn kan ha utviklet «unoter», og begynt å innse at det kan være flere måter å tilbringe helgen på. Vi mister lederne våre.

Idrettens dimensjoner

Idrettens store volumer kan i en smittevernsammenheng framstå «skremmende». På den annen siden kan de brytes ned til forståelige og akseptable størrelser lokalt.

177 000 medlemskap i en befolkning i Rogaland på rundt 465 000 innbyggere utgjør selvsagt en utfordring i forhold til smittevern. Samtidig ser vi når vi bryter dette ned på hver enkelt særiddrett, fordelt på de ulike kommunene i fylket at tallene blir mindre skremmende.

Det er f.eks. anslagsvis 700 toppidrettsutøvere i Rogaland når vi benytter idrettens egne definisjoner. Det nasjonale tallet på 10 000 toppidrettsutøvere høres høyt ut, men handler i mange av fylkets kommuner om kanskje en håndfull, eller ingen.

Hadde man f.eks. økt fra barn og unge under 20 år til og med unge voksne under 25 år ville dette gitt 8 000 kvinner og 10 000 menn ekstra. Fordelt på 200 idretter og 23 kommuner blir like fullt

kohortene små og håndterbare. Utstyrt med nasjonalt godkjent protokoller for den enkelte særiddrett og det faktum at organisering er bedre enn uorganisert kan man ikke se bort fra at denne type vurderinger kunne bidra til redusert smitte totalt sett.

Idretten har tallgrunnlag som vi tenker kan interessere lokale beredskapsgrupper, og vi stiller svært gjerne opp til dialog med både politikere og beredskapsmiljøer med vårt faktagrunnlag og informasjon om nasjonalt godkjente smittevernrutiner.

Idrettens generelle prioritering

Idretten i fylket har følgende prioritering:

1. Gjenåpning av konkurranseaktiviteten for barn og ungdom under 0-19 år, på tvers av kommunegrenser fylkets fem soner
Det blir urimelig at f.eks. fotballaget på Forsand for barn unge som nå tilhører Sandnes kan reise over hele Sandnes for å konkurrere, mens fotballaget i Lund ikke kan dra til Sokndal for å konkurrere. Tenk soner som naturlig begrensning, om nødvendig.
2. Gjenåpning av treningsaktivitet for voksne over 20 år inne og ute
Ha tiltro til at idretten er en del av løsningen. Treningskohorter for voksne med idrettens tradisjon for organisering, pluss nasjonalt godkjent smittevernprotokoller for den enkelte idrettsgren sikrer at folk får trent, som et alternativt til å drive hva som helst, uorganisert.
3. Gjenåpning av nasjonale seriespill i toppidretten
Så fort det er forsvarlig, eller når trafikklysmodellen er innført og situasjonen tillater det, må vi komme i gang med miksing av kohorter innenfor de gode protokollene som finnes for gjennomføring.

Idretten i Rogaland vil avslutningsvis takke dere alle for innsatsen. Vi er på samme laget, og har med dette pekt på at idretten alltid er, og fortsatt vil være, en del av løsningen. Vi håper denne fellesuttalelsen har lagt igjen noen flere momenter som kan tas med i de framtidige krevende avveiningene som står foran dere, på vegne av oss alle.

Vit at dere kan kontakte oss for mer informasjon og ytterligere dialog.

Alt blir bra!

Stavanger 19. mars 2021

Sportslig hilsen på vegne av idrettsrådene, særkretsene og Rogaland idrettskrets!